

2. Костюк Г. С. Психологія. Київ : Радянська школа, 1968. 568 с.
3. Кузікова С.Б, Щербак Т.І Життєстійкість як адаптаційний ресурс особистості у реальності невизначеності життя. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Психологія*, 2023. № 2. С. 25-31.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ. 2021. 272с.
5. Орбан-Лембрик Л. Б. Соціальна психологія: підручник. Київ: Либідь, 2010. 560 с.
6. Савчин М. В. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2018. 280 с.
7. Саннікова О. П. Толерантність до невизначеності як предиктор прийняття рішень особистістю. *Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць*. К.: НАПНУ, 2020. С. 98 - 123.
8. Титаренко Т. М. Життєстійкість особистості: соціально-психологічний вимір. Київ: Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. 2021. 312 с.
9. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі перекладач Олена Замойська. Київ: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля» 2025. 160с.
10. Hobfoll S.E. Conservation of resources: A new attempt at conceptualizing stress. *American Psychologist*. 1989. Vol. 44, №. 3. P. 513–524. URL: <https://doi.org/10.1037/0003-066x.44.3.513>

Аліна Зеленська,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Оксана Христюк,
старший викладач кафедри психології
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПСИХОДІАГНОСТИЦІ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ТРИВАЛОГО СТРЕСУ

Тривале воєнне протистояння, розпочате з повномасштабним вторгненням в Україну у лютому 2022 року, поставило перед українцями багато викликів в усіх сферах життя, зокрема і в системі освіти. Здобувачі освіти щодня стикаються із психотравматизацією, хронічним стресом, втратою звичного середовища та відчуттям невизначеності майбутнього. У цих умовах особливої актуальності набуває своєчасна та точна психодіагностика ресурсного потенціалу особистості, адже саме психологічні ресурси визначають здатність

людини протистояти стресу, адаптуватися й продовжувати навчальну діяльність. Однак традиційні методи психодіагностики часто потребують багато часу, є суб'єктивними та важкодоступними в умовах дистанційного навчання і вимушених переїздів. У зв'язку з цим з'являється потреба впроваджувати нові, більш зручні та ефективні інструменти, зокрема засоби штучного інтелекту.

Проблематику використання ШІ в освіті та психологічній практиці активно досліджують як західні, так і вітчизняні науковці. Наприклад, Г. Яворська розглядає ШІ як інструмент персоналізації навчання та оптимізації освітнього процесу, наголошуючи на важливості відповідального й етичного впровадження технологій [1, с. 149]. М. Мельник, А. Малиношевська та К. Андросович систематизували сучасні дослідження щодо застосування штучного інтелекту в психодіагностиці, зазначаючи, що він «може використовуватись для автоматизованого створення діагностичних інструментів та інтерпретації результатів тестів, аналізу великих обсягів даних» [2, с. 188]. Ю. Типтюк та Т. Іванова проаналізували можливості ШІ-систем для психологічної підтримки в умовах воєнного стану, встановивши, що в умовах війни «ШІ-консультування набуває критичного значення як інструмент забезпечення цілодобової доступності психологічної підтримки для вразливих груп населення» [3, с. 171]. В. Снісаренко обґрунтував психологічні особливості застосування ШІ в освіті, зазначивши його суттєвий вплив на мотивацію, когнітивні процеси та емоційний стан здобувачів [4, с. 139]. Д. Зінченко окреслив можливості та перспективи ШІ у психодіагностиці, зокрема підвищення точності діагностичних оцінок і зменшення навантаження на фахівців [5, с. 58]. Л. Гуназа дослідила трансформацію ролі вчителя і можливості індивідуалізації навчання в контексті впровадження ШІ [6, с. 46]. Є. Гриценко розглядає феномен ШІ в педагогічній діяльності та наголошує на його стрімкому розвитку в умовах COVID-19 та повномасштабного вторгнення [7, с. 5-6].

У науковому середовищі ведеться багато дискусій щодо меж і форм застосування штучного інтелекту в психодіагностиці. По-перше, дискутується питання валідності та надійності ШІ-діагностики: критики вказують на проблему «чорного ящика» глибокого навчання, тобто відсутність прозорості у механізмах прийняття рішень системою [5, с. 58], тоді як прихильники доводять, що «результати, що надаються роботою штучного інтелекту разом з людиною, виявляються більш точними та однозначними, ніж суто людська робота» [5, с. 58]. По-друге, проблемним є питання конфіденційності персональних даних та можливих алгоритмічних упереджень (зокрема, гендерних і соціальних) [2, с. 189; 3, с. 172]. По-третє, дискутується питання заміщення або доповнення людини-фахівця: дослідники наголошують на необхідності «гібридної моделі, де ШІ є доповнювальним інструментом у роботі психолога, а не заміною традиційного консультування» [3, с. 172]. По-четверте, окремою темою є ризик надмірної залежності здобувачів від ШІ-систем, що може знижувати саморегуляцію та критичне мислення [4, с. 139-140].

На наш погляд, ефективне використання інноваційних технологій в психодіагностиці ресурсного потенціалу здобувачів освіти в умовах воєнного стресу можливе за умови комбінованого підходу: ШІ-інструменти виступають першим рівнем діагностики й спостереження, а кваліфікований психолог здійснює інтерпретацію, верифікацію результатів та надання подальшої допомоги. Перспективним є запровадження адаптивних платформ, які на основі аналізу поведінкових патернів, мовлення та результатів стандартизованих тестів формуватимуть індивідуальний «психологічний профіль ресурсності» здобувача. Використання технологій обробки мови дозволяє аналізувати письмові відповіді, рефлексивні щоденники та навчальну активність для виявлення ранніх ознак психологічного виснаження. Окремим перспективним напрямом є розробка україномовних чат-ботів психологічної підтримки, адаптованих до специфіки воєнної травми, які можуть надавати цілодобову допомогу та здійснювати первинну психодіагностику.

На основі проведеного теоретичного аналізу наукових джерел можна запропонувати наступні рекомендації: по-перше, запровадити в закладах освіти автоматизовані ШІ-платформи регулярного психологічного скринінгу (щомісячно) з обов'язковою участю психолога закладу освіти для обробки результатів; по-друге, розробити україномовні ШІ-чат-боти первинної психологічної підтримки, адаптовані до специфіки воєнної психотравми та потреб молоді; по-третє, впровадити навчання педагогічного персоналу основам інтерпретації ШІ-звітів і алгоритмів реагування на виявлені ризики [1 с. 151-152]; по-четверте, розробити чіткі етичні стандарти збору, зберігання та використання психологічних даних здобувачів у цифровому середовищі [2, с. 189].

Отже, інтеграція штучного інтелекту в психодіагностику ресурсного потенціалу здобувачів освіти є перспективним, але складним і відповідальним завданням, особливо в контексті тривалого воєнного стресу. ШІ здатний суттєво розширити доступність психологічної діагностики та підтримки, автоматизувати первинну діагностику і сприяти своєчасному виявленню групи ризику. Водночас технологія не може замінити живого фахівця – вона лишається допоміжним інструментом у руках психолога.

Список використаних джерел

1. Яворська Г. Штучний інтелект в освіті: партнерство, виклики та перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2025. Вип. 42. С. 149–161. DOI: 10.30970/vpe.2025.42.149-161
2. Мельник М., Малиношевська А., Андросович К. Генеративний штучний інтелект у психології: наслідки та рекомендації для науки і практики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Т. 103, № 5. С. 188–206. DOI: 10.33407/itlt.v103i5.5782
3. Типтюк Ю., Іванова Т. Використання систем штучного інтелекту для психологічної підтримки в умовах воєнного стану в Україні. *Журнал соціальної та практичної психології*. 2025. № 6. С. 171–177. DOI: 10.32782/psy-2025-6-24.

4. Снісаренко В. Д. Психологічні особливості використання штучного інтелекту в освіті. *Наукові записки. Серія: Психологія*. 2025. Вип. 2(8). С. 139–144. DOI: 10.36550/2415-7988-2025-2-8-139-144

5. Зінченко Д. Д. Використання штучного інтелекту в психодіагностиці: можливості та перспективи. *Актуальні питання прикладної психології: матеріали наук. конф.* Харків: НАУ «ХАІ», 2024. С. 58.

6. Гуназа Л. М. Штучний інтелект у сучасній освіті: трансформація ролі вчителя, підвищення якості навчання та нові можливості для учнів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 90. С. 46–53. DOI: 10.32840/1992-5786.2023.90.8

7. Гриценко Є. М. Феномен використання штучного інтелекту в педагогічній діяльності. *Імідж сучасного педагога*. 2025. № 3(222). С. 5–11. DOI: 10.33272/2522-9729-2025-3(222)-5-11

Каміла Зієдуллаєва

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Наталія Ребенюк

доцент кафедри психології
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПСИХОДІАГНОСТИКА МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ- ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Мотивація навчальної діяльності є фундаментальним психологічним чинником професійного становлення особистості, що визначає спрямованість, інтенсивність і стійкість пізнавальної активності студента. У сучасній психологічній науці мотивація розглядається як багаторівнева система внутрішніх і зовнішніх спонукань, які детермінують вибір поведінки та її цілеспрямованість.

Класичні теорії мотивації заклали методологічне підґрунтя для розуміння структури спонукальної сфери особистості. У двофакторній теорії Ф. Герцберга розмежовано гігієнічні чинники та мотиватори професійної діяльності [1]. А. Маслоу у концепції ієрархії потреб підкреслював роль базових і вищих потреб у формуванні поведінки [2]. Теорія набутих потреб Д. Макклелланда акцентує увагу на мотивації досягнення, влади та причетності [3]. У теорії Х. Хекхаузена та Д. Аткинсона провідну роль відіграють очікування успіху та суб'єктивна значущість результату [4]. У межах теорії самодетермінації Р. Райана та Е. Десі мотивація трактується як континуум від зовнішньої до внутрішньої регуляції,